

Valtakunnallinen perhekeskuskonferenssi
- yhdessä lasten, nuorten ja perheiden rinnalla

Huolena lasten ja nuorten mielenterveys – miten palvelujen yhteistyö saadaan toimivaksi?

Alaseminaari 2.

Johanna Jahnukainen ja Marke Hietanen-Peltola

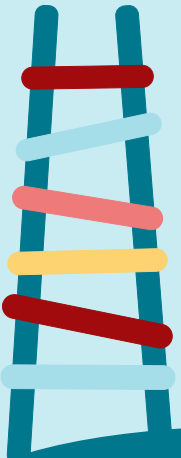
30.11.2023

Terveyden ja
hyvinvoinnin laitos

Vaikuttavammat mielenterveyspalvelut lapsille ja nuorille – THL:n toimenpide-ehdotuksia lähipalveluiden vahvistamiseksi

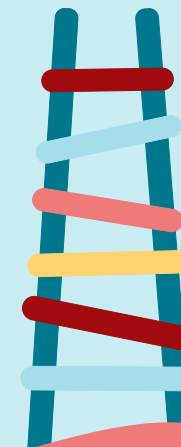
Terhi Aalto-Setälä, ylilääkäri, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

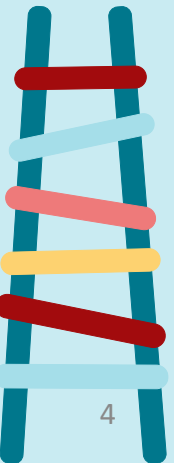
Monialainen työ toimivaksi – paneelikeskustelu

Panelistit:

- Miira Arminen, kasvun ja oppimisen tuen päällikkö, Järvenpään kaupunki
- Minna Eväsoja, terveydenhoidon asiantuntija, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Anneli Ignatius, neuvola- ja koululääkäri, Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
- Katariina Mäki-Kokkila, kuraattori, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
- Nina Heinrichs, asiantuntija MIELI ry.

Kiitos osallistujille, siirrytään kahville!

Vaikuttavammat mielenterveyspalvelut lapsille ja nuorille THL:n toimenpide-ehdotuksia lähipalveluiden vahvistamiseksi

Perhekeskuskonferenssi 30.11.2023

Terhi Aalto-Setälä, ylilääkäri, THL Mielenterveystiimi

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Tarpeesta ja palveluista

Erityisesti tyttöjen masennus- ja ahdistusoireilu on yleistynyt

Syömishäiriöoireilu on yleistynyt

Käytös- ja päihdeoireilun esiintyvyys on pysynyt ennallaan tai jopa vähentynyt

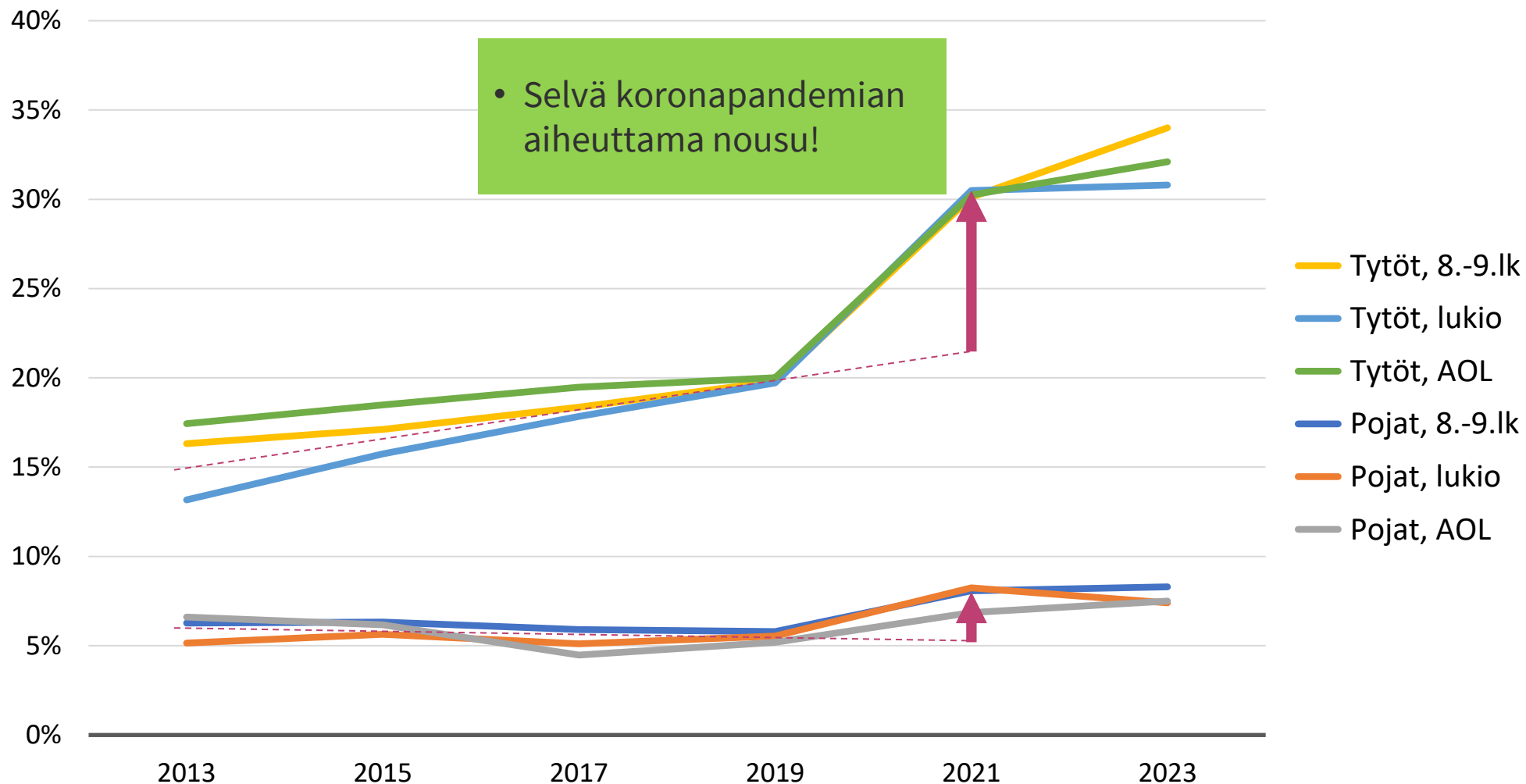
Nuorten huumausainekuolemien lisääntyminen viittaa kuitenkin vakavien päihdeongelmien lisääntymiseen

Hoitoon hakeutuminen neuropsykiatristen oireiden vuoksi on yleistynyt voimakkaasti

ADHD-lääkityksen käyttö on voimakkaasti yleistynyt

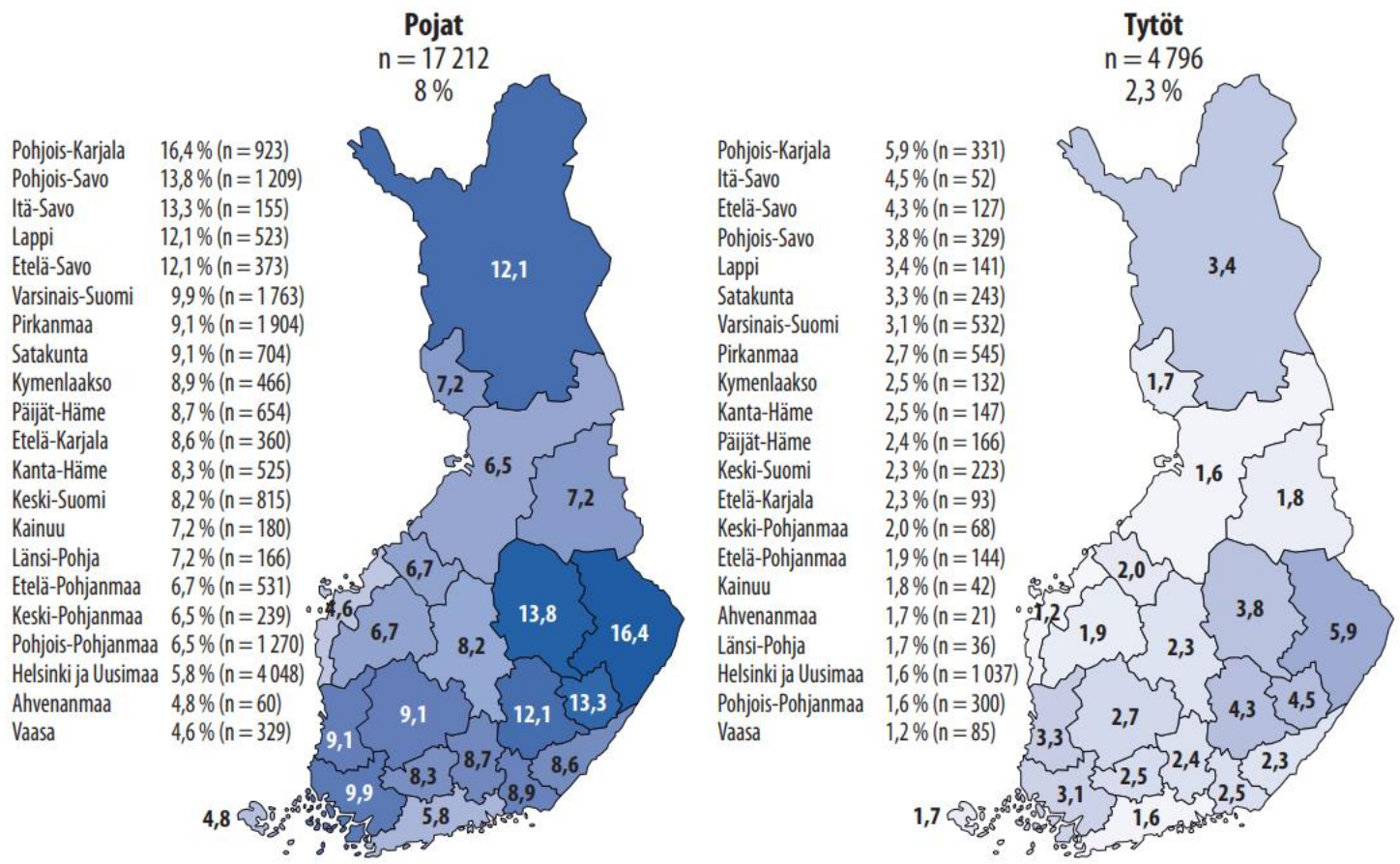
Kevään 2023 Kouluterveyskyselyn mielenterveystulosten perusteella näyttää siltä, että pandemiasta ei olla toivuttu. Erityisesti nuorten tyttöjen (8-9-lk) tilanne huolestuttaa.

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus sukupuolen ja kouluasteen mukaan, kehityskulku vuodesta 2013 vuoteen 2023

Lähde: Kouluterveyskysely 2013 - 2021

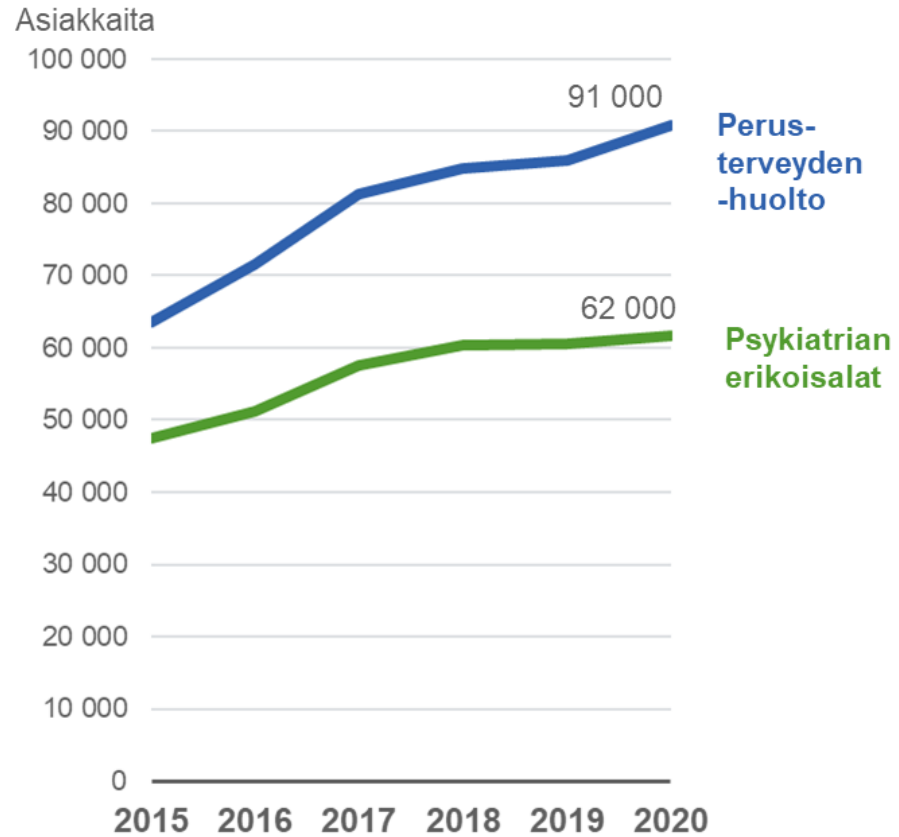
seita sektorinasiomeet. raja-arvojen. Tyttöjen lääkehoidon on tavallista

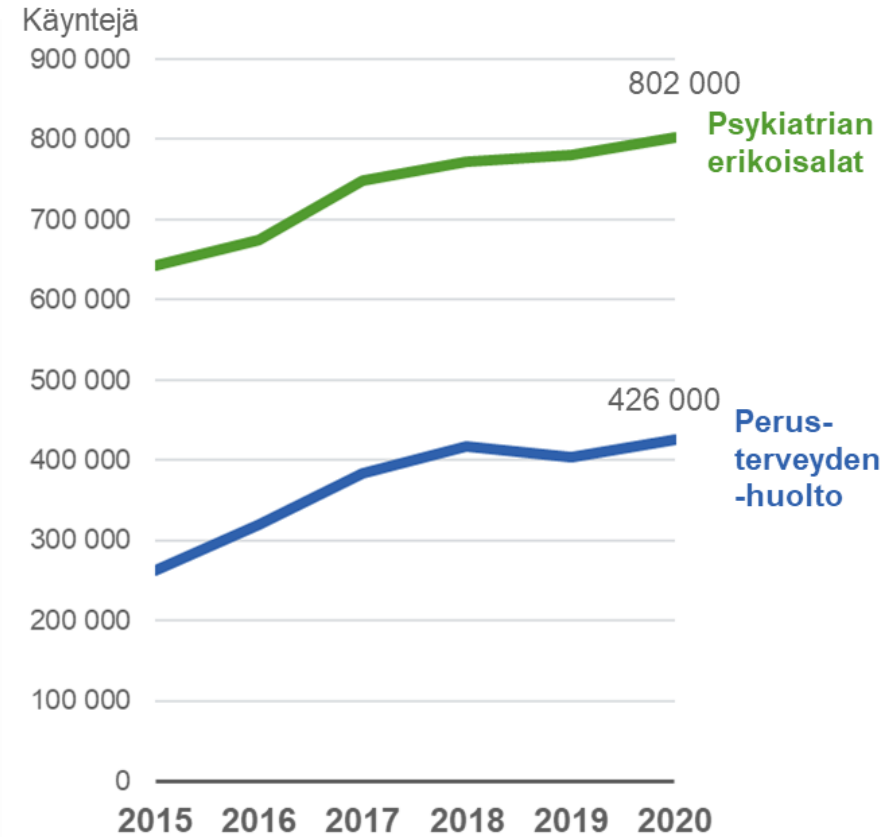
KUVA. Lasten (6–12-vuotiaat) ADHD-lääkehoidon yleisyys (%) sairaanhoitopiireittäin vuonna 2022. Tietolähde: Kelan Reseptitiedosto, vähintään yksi korvattu ADHD-lääkeosto (metyylifenidaatti, deksamfetamiini, lisdeksamfetamiini, atomoksetiini tai guanfasiini). Karttakuvissa saajien määrä on suhteutettu samanikäiseen väestöön (lukuarvo = suhteellinen prosenttiosuus). Koko väestö: yleisyys = 5,2 % (n = 22 008).

Mielenterveysperusteiset tutkimus- ja hoitokäynnit perusterveydenhuollossa ja erityistasolla, 2015-2020

Henkilöt

Käynnit

Lähde: THL, Tilastoraportti 21/2022

Lapset ja nuoret ovat tarvinneet ja myös saaneet enemmän mielenterveyden tutkimus- ja hoitopalveluita kuin aiemmin.

Silti palveluiden tarjonta ei kata tarvetta.

Miten parantaa lasten ja nuorten palveluja?

Selkeytetään perusterveydenhuollon moniammatillisia rakenteita

- Missä tarjotaan lasten ja nuorten lähipalvelut? Koulujen rooli?
- Mielensterveys- ja päihdepalveluiden kehittäminen yhdessä

Yhteistyökäytännöt, tiedonsiirto, palveluiden koordinaatio ja johtaminen

Vahvistetaan työntekijöiden osaamista (koulutus, työnohjaus, menetelmät)

Otetaan käyttöön vaikuttavia tuki- ja hoitomenetelmiä ja varmistetaan niiden juurruttaminen

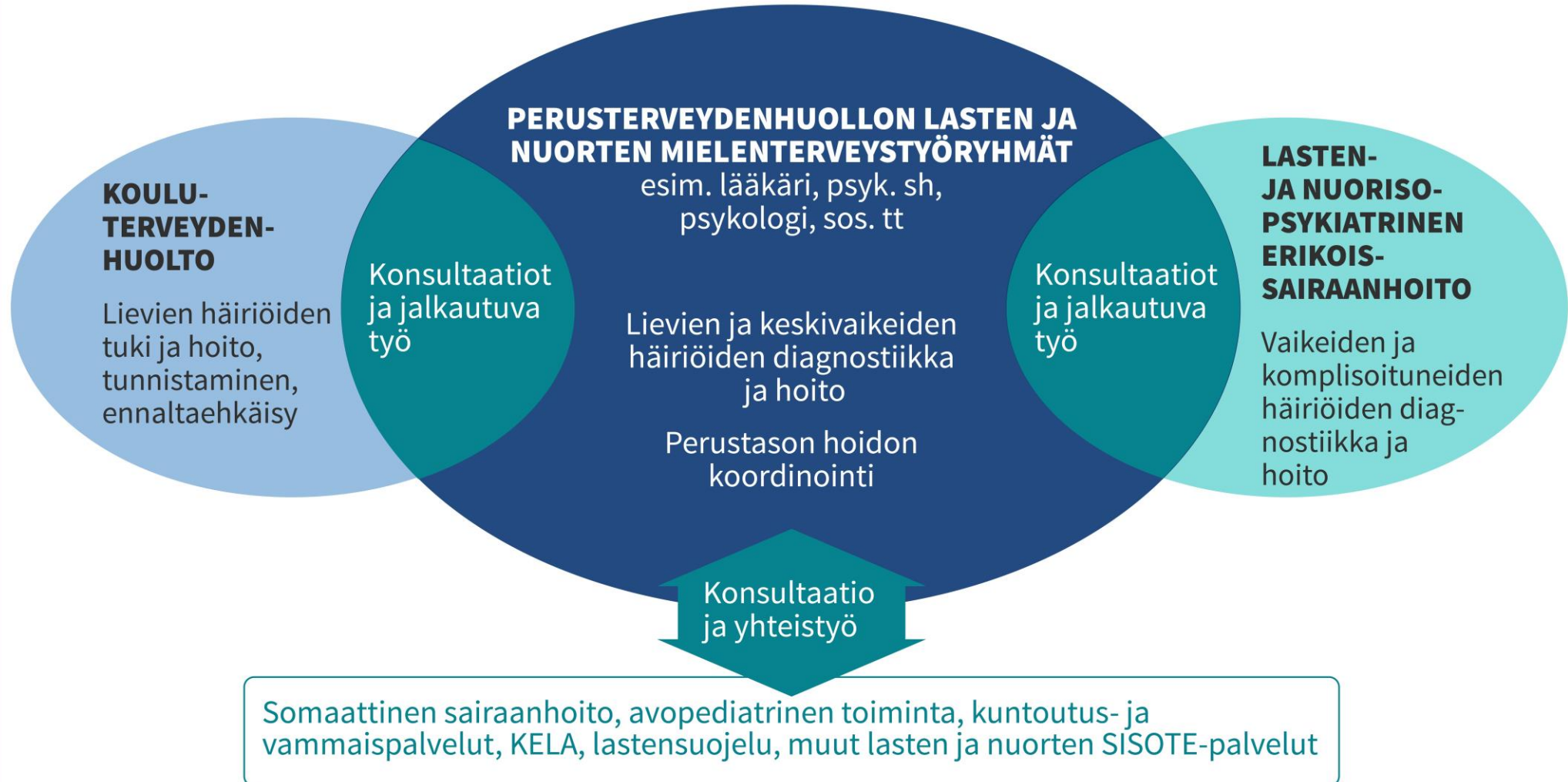
- Digin hyödyntäminen matalan kynnyksen tuessa
- Kohtaavien menetelmien ensisijaisuus lasten ja nuorten hoidossa

Huomioidaan lasten ja nuorten kehitystarpeet kokonaisvaltaisesti palveluissa

- Oppimisympäristön merkitys mielensterveydelle

Otetaan lapset ja nuoret mukaan palveluidensa suunnitteluun ja toteutukseen

Kouluikäisten mielenterveys-, -päihdehäiriöiden tuki ja hoito perustasolla

Kouluikäisten mielenterveysongelmien tuki ja hoito perustason palveluissa

Opas tutkimiseen, hoitoon ja vaikuttavien menetelmien käyttöön

Terhi Aalto-Setälä
Eeva Huikko
Kaija Appelqvist-Schmidlechner
Henna Haravuori
Mauri Marttunen

Kouluikäisten mielenterveysongelmien tuki ja hoito perustason palveluissa

Terhi Aalto-Setälä, Eeva Huikko

Kaija Appelqvist-Schmidlechner

Henna Haravuori, Mauri Marttunen

Painettu kirja: kirjakauppa.thl.fi **Verkossa:**
<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-343-547-6>

Terveysportti: hoitotyön
tietokanta/Kouluikäisten mielenterveys
Ruotsinkielinen pdf tulossa loppuvuodesta 2023

Juuri päivitetty!

Mielenterveys- ja päihdetyön menetelmät opiskeluterveydenhuollossa

Opas arviointiin, hoitoon ja käytäntöihin

Henna Haravuori
Essi Muinonen
Outi Kanste
Mauri Marttunen

Mielenterveys- ja päihdetyön menetelmät opiskeluterveydenhuollossa

Opas arviointiin, hoitoon ja käytäntöihin

Saatavana painettuna kirjana osoitteessa kirjakauppa.thl.fi

Verkossa:

<http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-722-0>

Päivitys ja verkkoversio tulossa 2024

Toimenpide-ehdotukset vaikuttavuuden lisäämiseksi

Huikko E, Peltola K, Aalto-Setälä T. Lasten ja nuorten mielenterveystyön vaikuttavuuden lisääminen. Kansallisen lapsistrategian toimenpiteen 13 loppuraportti. Työpaperi 3/2023. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki
<https://www.julkari.fi/handle/10024/146096>

Aalto-Setälä T, Huikko E, Peltola K. Vaikuttavammat mielenterveyspalvelut lapsille ja nuorille-toimenpidesuositus. Päätösten tueksi 4/2023. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-070-5>

Kiitos!

